

การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานกิจการนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

THE PARENTS' PARTICIPATION IN STUDENTS AFFAIRS : OF THE NORTHERN PRIMARY
SCHOOLS IN BANGKOK

วาสนา จิตรมิตร สุวรรณ ชotisukan และอระสา โกศลานันทกุล

Wasana Jitmitrit, Suwanna Chotisukan, and Orasa Kosalanantakul

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จ.ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนใน 4 ด้าน คือด้านการตัดสินใจ การปฏิบัติ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล และเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียน จำแนกตามช่วงชั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า

2.1 โดยรวมผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมแตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ส่วนผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ไม่พบความแตกต่างกับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ABSTRACT

The objectives of this research were to study level of participation's needs of parents in student affairs administration in four aspects: decision-making, operating, benefits receiving, and evaluating and to compare the participation's needs of parents in student affairs administration. The comparative study was classified according to grade level of students. The sample of the research consisted of 394 parents of students from schools in the project of North Bangkok expansion of opportunity education under the jurisdiction of Bangkok. The instrument used to collect the data was a set of rating scale questionnaires with a reliability level of 0.87. Statistical computer software was employed to analyze the data in terms of percentage, mean, standard deviation, One-way ANOVA, and Scheffe' test for paired-difference test.

The findings of the study were as follows:

1. Overall, the participation's needs of parents in student affairs administration according to the parents' opinions were at a moderate level. Further study showed that the participation's needs of parents of students in the first, the second, and the third grade level were at a moderate level in every aspect.

2. The comparison of the participation's needs of parents in student affairs administration showed as following.

2.1 Overall, the participation's needs of the parents of students in the first, the second, and the third grade level were different at a statistically significant level of 0.05.

2.2 The participation's needs of the parents of the students in the first and the third grade level were different at a statistically significant level of 0.05 in every aspect. The parents of the students in the second and the third grade level had different participation's needs in every aspect at a statistically significant level of 0.05. The participation's needs of the parents of the

students in the first and the second grade leve were not different in every aspect at a statistically significant level of 0.05.

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม งานกิจการนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส

ความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ได้เปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ไปจากเดิมหลายอย่าง เพราะมีการแข่งขันทั้งในทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีมากขึ้น ประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมคนเพื่อมารองรับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ โดยเริ่มจากการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในวงการศึกษไทยและมีผลต่อสังคมไทย โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องพยายามปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กำหนดให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้บัญญัติสาระต่างๆ ไว้ในหลายมาตรา เช่น หมวด 1 มาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น หมวด 2 มาตรา 11 บิดามารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษา ภาควับค้ำตามความพร้อมของครอบครัว จากสาระของพระราชบัญญัติการศึกษา ผู้บริหารจึงต้องตระหนักว่าการบริหาร โรงเรียนในยุคปัจจุบันไม่อาจยึดติดในความสำเร็จของการบริหารเพียงคนเดียวแล้วจะต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครองมาช่วยในการบริหารจัดการและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนได้

ในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งของการบริหารจัดการการศึกษา เพราะเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดกิจกรรมการบริหารและการจัดการเรียนการสอน จึงเกิดขึ้นในสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา การจัดระบบบริหารงานสถานศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ ภาระในการจัดการบริหารงานในสถานศึกษา จึงมีความครอบคลุมกิจกรรมการดำเนินงานทางการศึกษา ในทุกเรื่อง ตั้งแต่เรื่องของครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ชุมชน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนปฏิบัติการ ระบบสารสนเทศ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ฯลฯ เป็นต้น หลักการมีส่วนร่วม ถือว่าการร่วมคิดร่วมทำของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นพลังส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประกอบด้วย ผู้จัดการศึกษาโดยตรง (ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา) ผู้สนับสนุนการจัดการศึกษา (หน่วยจัดสรรงบประมาณ หน่วยงานนโยบายทางการศึกษา รัฐบาล ผู้ทรงคุณวุฒิ) ผู้รับผลจากการจัดการศึกษา (ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้จ้างงาน และสังคม) รวมทั้งผู้ประเมินผล (ผู้ประเมินผลภายนอก ผู้ตรวจสอบ ผู้ตรวจราชการ) บุคคลเหล่านี้ล้วนมีบทบาทเกี่ยวข้องกับทั้งสิ้น สมควรเข้าร่วมในการจัดการศึกษา ในขั้นตอนต่างๆ ที่เหมาะสม

การมีส่วนร่วมมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิด ความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อ การพัฒนาองค์กร และที่สำคัญ ผู้ที่มีส่วนร่วม จะมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร ผู้ที่มีความรู้สึก เป็นเจ้าของ จะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรที่ดีที่สุด ทาวเซน ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง บางคนเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในโรงเรียนซึ่งจะเป็นการช่วยให้ลูกมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดีขึ้น นั่นคือ เด็กที่พ่อแม่ไม่มีส่วนร่วมในโรงเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำกว่าเด็กที่พ่อแม่เข้ามา มีส่วนร่วม สังเกตเห็นได้ว่าในสังคมเมืองเด็กนักเรียนจะมีปัญหาในด้านครอบครัว ความไม่กล้า แสดงออก เก็บกด ชอบทำในสิ่งตรงข้ามเพื่อเรียกร้องความสนใจ ความยากจน และปัญหาเกี่ยวกับ สุขภาพ นักเรียนไม่ยอมมาโรงเรียน หรือผลสัมฤทธิ์การเรียนของเด็กนักเรียนลดลง

จากสภาพปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมา นักเรียนจะเป็นผู้ที่ถูกระทบในปัญหาทุกด้าน ผู้วิจัย เห็นว่าความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977 : 7-26) ใน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับ ผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ในการบริหารงานกิจการนักเรียน จะช่วยให้ผู้ปกครองได้มาใกล้ชิด บุตรหลานและรู้เท่าทันถึงปัญหาซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดกับบุตรหลานของผู้ปกครองได้ และผู้วิจัยจึงเห็นประโยชน์อีกว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนทางโรงเรียนสามารถนำ ข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาของ โรงเรียนและสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีช่วงชั้นต่างกันมีความต้องการส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงาน กิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 394 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การแบ่งช่วงชั้นแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 3

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ลักษณะ คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมิน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ โดยให้ผู้ปกครองประเมินตนเองในเรื่องต่างๆ 2 เรื่อง คือแบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ปกครองและแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษารายละเอียดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในโครงสร้างด้านเนื้อหาที่จะนำมา สร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อ โดยสร้างให้ครอบคลุมขอบข่ายความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล โดยให้น้ำหนักของเนื้อหาเท่ากัน จำนวน 40 ข้อ

4.4 นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบในเนื้อหาของแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

4.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน

4.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค

4.7 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

5. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

5.2 ผู้วิจัยขอนหนังสือแนะนำตัวจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปยังผู้บริหารโรงเรียนต่างๆ ทั้ง 10 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

5.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกเรียบร้อยแล้ว กระทำโดยการเก็บด้วยตนเองที่สำนักงานเขต เป็นจำนวน 394 ชุด

6. วิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในด้านการแบ่งช่วงชั้น โดยคำนวณค่าร้อยละ (Percent)

6.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อหาความกระจายของข้อมูล เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามช่วงชั้น ใช้วิเคราะห์ข้อมูลความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA พบว่าค่าเอฟ มีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe' test)

ผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการ นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 กับผู้ปกครอง นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และผู้ปกครอง นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานสวัสดิภาพนักเรียนอย่างเป็นทางการภายใต้การดูแลของฝ่าย

ปกครอง ผู้ปกครองเห็นว่าการจัดดูแลเกี่ยวกับสวัสดิภาพนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้มอบหมายให้ครูประจำชั้นและครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวด้วย ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดโภชนาการของโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้เพราะโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเป็นพนักงานโภชนาการในการจัดการภาระหน้าที่ต่างๆ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องการจัดบริการด้านสุขภาพนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้แต่งตั้งครูประจำห้องพยาบาลคอยดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้นแล้ว ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบกิจกรรมต่างๆ และดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียนที่กำหนดไว้แล้ว

1.2 การมีส่วนร่วมในด้านการปฏิบัติ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองคอยสอดส่องดูแลเรื่องความปลอดภัย สถานที่ต่างๆ ในโรงเรียนที่อาจเกิดอันตรายแก่นักเรียนได้ เช่น สนาม หรือบริเวณด้านหน้าโรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดูแลบุตรหลาน ซึ่งจะสามารถช่วยดูแลและตักเตือนนักเรียนมิให้วิ่งเล่นจนเกิดอันตรายได้ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดบริการแนะแนว เช่น การบันทึกข้อมูลในเอกสารต่างๆ ในระเบียบของนักเรียน ผู้ปกครองสนใจ และมีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันปฐมนิเทศนักเรียน รวมทั้งมีความต้องการมีส่วนร่วม ในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ทั้งนี้เพราะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่เปิดกว้างให้สังคมมีส่วนร่วมและให้อิสระในการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน โดยกำหนดแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการแนะแนวที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนา ความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความสามารถแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง ควรเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องจัดควบคู่กับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารด้านองค์กร บุคลากร และการจัดการแนะแนวให้มีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานแนะแนว (กรมวิชาการ, 2545 : 5) ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับโภชนาการ ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ครองอาสาสมัครได้เข้าช่วยเหลือในฐานะครูพิเศษ ผู้ช่วยสอน เจ้าหน้าที่ในโรงอาหาร รวมทั้งสนับสนุนผู้ปกครองให้แข่งขันทักษะและความชำนาญแก่โรงเรียนอีกด้วย (ไพฑูริ ลิทธิสุนทร,

2543 : 23-24) ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการบันทึกข้อมูลสุขภาพเบื้องต้นของนักเรียนให้กับทางโรงเรียนได้บ้าง เช่น โรคประจำตัวของนักเรียน การรักษาอนามัยในช่องปาก ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองเห็นว่าการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาที่ตัวนักเรียนนอกจากนี้ ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมกีฬา โดยทำให้ความร่วมมือสนับสนุนในด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นแก่โรงเรียน (สุวัฒน์ มุทหเมธา, 2524 : 33-34)

1.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิภาพนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วยดูแลนักเรียน การจัดนักเรียนช่วยดูแลความปลอดภัยของนักเรียน การจัดนักเรียนช่วยดูแล ช่วงพักกลางวัน การจัดครูเวรประจำจุดต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและบริเวณรอบโรงเรียน ผู้ปกครอง มีความต้องการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวนักเรียน ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองได้รับประโยชน์จากการจัดบริการแนะแนวนักเรียน เช่น นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนและการปรับตัว การแนะแนวอาชีพ การแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับการจัดโภชนาการ ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองได้รับผลประโยชน์ในทางอ้อมจากการจัดบริการด้านโภชนาการ การควบคุมคุณภาพอาหารและประเภทอาหารที่จัดจำหน่ายในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะได้รับผลประโยชน์โดยตรง ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับสุขภาพนักเรียน ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองได้รับผลประโยชน์จากการที่โรงเรียนจัดตรวจสุขภาพประจำปี การฉีดวัคซีน ป้องกันโรคต่างๆกับนักเรียน ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองไม่ได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมโดยตรงแต่นักเรียนเป็นผู้ได้รับประโยชน์เพราะว่าการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้นนักเรียนได้รับผลจากการจัดกิจกรรมนักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์ ได้ฝึกฝนทักษะในการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพนักเรียน ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลทั้ง 3 ช่วงชั้นด้วยการเสนอแนะข้อคิดเห็น

ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน (สุวรรณ วิวัฒน์ชานนท์, 2548 : 98) สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบมีความชัดเจนมีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการจัดกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร, 2546 : 2) ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแต่จะเป็นการเสนอแนะให้มีการนำข้อมูลแนะแนวของทางโรงเรียนใส่ในเว็บไซต์ของทางโรงเรียนผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดโภชนาการ ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดโภชนาการ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียนทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองส่วนมากไม่มีความรู้และความชำนาญในการให้บริการด้านสุขภาพ ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน ทั้ง 3 ช่วงชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความคิดว่าการประเมินผลเป็นความรับผิดชอบของทางโรงเรียน แต่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบการมีความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้านคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล จำแนกตามช่วงชั้น โดยรวมพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 กับผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ปกครอง ช่วงชั้น ที่ 1 กับผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 2 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อนำด้านที่ แตกต่างไปเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe' test) พบว่า

2.1.1 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในด้านการตัดสินใจ โดยรวมพบว่าผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่

1 กับช่วงชั้นที่ 2 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 เป็นช่วงชั้นที่บุตรหลานของผู้ปกครองยังเล็กและขาดวุฒิภาวะในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญแก่บุตรหลานมากกว่าผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 3

2.1.2 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในด้านการปฏิบัติ โดยรวมพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 กับช่วงชั้นที่ 2 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในด้านการรับผลประโยชน์ โดยรวมพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการรับผลประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ส่วนผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 กับช่วงชั้นที่ 2 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.4 ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการประเมินผล โดยรวม ผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผู้ปกครองนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. โรงเรียนขยายโอกาสควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีความต้องการมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนให้มากขึ้น
2. โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์รายละเอียดต่างๆ ของงานกิจการนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ
3. โรงเรียนควรแต่งตั้งผู้ปกครองที่มีความรู้ ความสนใจเข้าเป็นคณะกรรมการ ในงานกิจการนักเรียน เช่น คณะกรรมการงานสวัสดิภาพนักเรียน คณะกรรมการแนะแนว คณะกรรมการฝ่ายกิจการนักเรียน

4. โรงเรียนควรทำแบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียน
เกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการ
บริหารงานกิจการนักเรียนกับโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษารูปแบบวิธีการและลักษณะในการมีความต้องการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองนักเรียน

3. ควรมีการศึกษาความต้องการ การมีความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนใน
การบริหารงานฝ่ายอื่นๆ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. (2545). **การจัดกิจกรรมแนะแนว**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมี
ส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร**.

วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพฑูริ ลิทธิสุนทร. (2543). **บทบาทของผู้ปกครองในโรงเรียน**. *สถานปฎิรูป*. 3(25): 23-24.

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2546). **แนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา.

สุวัฒน์ มุททเมธา. (2524). **ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สุวัฒน์ วิวัฒน์ชานนท์. (2548). **การศึกษาการมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนของผู้ปกครอง
โรงเรียนเซนต์คาเบรียล**. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Cohen, J.M., and Uphoff, N.T. (1977). **Rural development participation: Concept and
measures for project design implementation and evolution Rural Development
committee center for International Studies**. Cornell: University.

Upton, Karen L. (1999). **Parent Involvement Practices in private Schools**. (Online) Thesis,
PH.D. Regent University. Available: Dissertation Abstract.